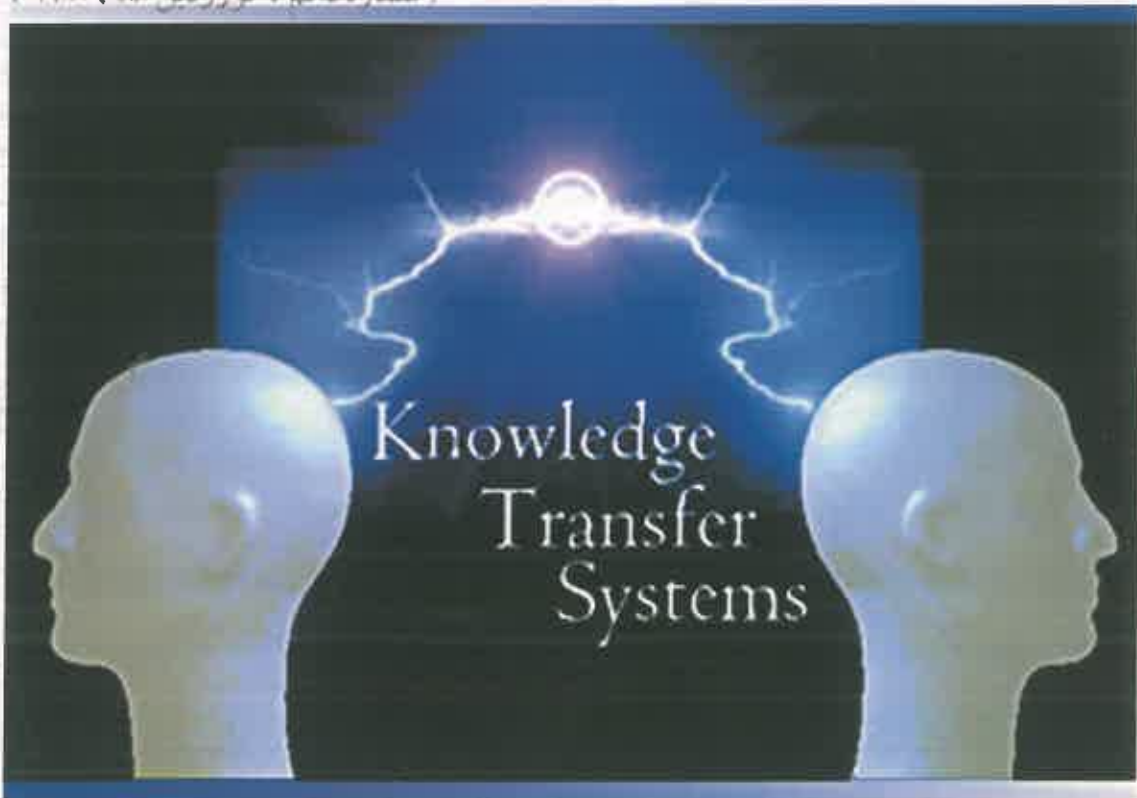

تازه های اطلاع رسانی و اطلاع یابی

(شماره دهم، فروردین ماه ۱۳۸۱)

آنچه در این شماره می خوانید :

- ۱ یادداشت سردبیر: دسترسی به اطلاعات و دانش..... ص ۱
- ۲ "تازه های اطلاع رسانی و مهارت های اطلاع یابی" دو ساله شد..... ص ۲
- ۳ از سایتهای "کمک به پژوهش" استفاده کنید..... ص ۳
- ۴ نگارش "پیشینه پژوهش و مرور نوشتارها" با استفاده از منابع اطلاعاتی..... ص ۴
- ۶ منابع آماری در اینترنت..... ص ۶
- ۹ سایت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری..... ص ۹
- ۱۰ معرفی برخی از سایتهای اسلامی (وب سایت دانشکده انبیا)..... ص ۱۰
- ۱۱ دسترسی بهتر به اطلاعات و دانش با استفاده از دروازه های اطلاعاتی..... ص ۱۱
- ۱۳ فهرست مقاله ها و مطالب شماره های گذشته..... ص ۱۳

یادداشت سردبیر^۱

دسترسی به اطلاعات و دانش: یکی از شاخصهای جامعه اطلاعاتی

در شماره پیشین همین نشریه، مطلب کوتاهی پیرامون ارزشمندی "دانش" در مقایسه با "اطلاعات" و نیز ضرورت اتخاذ راهکارها و روشهایی که از طریق آنها می‌توان به "منابع دانش" دسترسی پیدا کرد، مطرح شد. در این شماره، برخی از این راهکارها در قالب چند مقاله کوتاه عرضه شده است. تلاش این مقاله‌ها بر آن است که نشان دهد چگونه برخی از سایتها و امکانات اینترنت با رویکردی دانش‌مدار توانسته‌اند اطلاعات مفید و مناسب را شناسایی، گردآوری و سازماندهی کرده و برای نیازمندان دسترس‌پذیر نمایند. به عبارت دیگر، برخی سایتها بهترین اطلاعات را در یک الگو و ساختار مشخص که می‌تواند به افزایش درک پژوهشگر از دانش موجود کمک کند ارائه می‌دهند. شناخت راهها و روشهای مورد استفاده در این گونه سایتها از یک سو می‌تواند مهارت اطلاع‌یابی و دسترسی مؤثر به منابع دانش را در استفاده‌کنندگان از اینترنت افزایش دهد و از سوی دیگر دانش آنان را نسبت به تازه‌های علمی و پژوهشی حوزه تخصصی خود ارتقاء دهد. این امر، یعنی افزایش مهارتهای اطلاع‌یابی سریع و مؤثر و نیز ارتقاء دانش در جامعه دانشگاهی، از شاخصهای یک جامعه اطلاعاتی پیشرفته محسوب می‌شود. امید می‌رود جامعه دانشگاهی ما نیز با کسب این ویژگیها بتواند حداکثر بهره را از دانش موجود در اینترنت کسب کرده و الگوهای اطلاع‌یابی خود را دانش‌مدار سازد.

نشریه دوماهانه کتابخانه مرکزی و مرکز اسناد دانشگاه فردوسی

مسئول: دکتر مهری پریخ

سردبیر: دکتر رحمت الله فتاحی

مدیر داخلی: سهراب درویش

نایب کامپیوتری: معصومه صالح‌فر

پست الکترونیکی: sdarvish@wali.um.ac.ir

همکاران این شماره:

دکتر رحمت الله فتاحی - محمدعلی خاکساری -

نقیسه دری‌فر - فاطمه هراتیان - زهره عباسی .

“تازه‌های اطلاع‌رسانی و مهارت‌های اطلاع‌یابی” دو ساله شد^۱

با حمایت‌های پیوسته شما استفاده‌کننده محترم، نشریه “تازه‌های اطلاع‌رسانی و اطلاع‌یابی” به دو سالگی رسید. این حمایت‌ها در این دو سال از طریق سؤال‌های مطرح شده در مورد محتوا، همکاری در ارزیابی نشریه، پیشنهاد افزودن مباحثی خاص و یا تقاضا برای دریافت تمام شماره‌های گذشته نشریه (از طرف همکارانی که به تدریج در این دو سال به دانشگاه پیوستند و یا سازمان‌هایی که به نسخه‌های تکراری نیاز دارند و یا در سیاهه دریافت نشریه نبوده و تمایل دارند به آن بپیوندند) مطرح شده است. این تقاضاها تعداد شمارگان (تیراژ) را از ۲۰۰ نسخه به ۱۰۰۰ نسخه افزایش داده است. افزون بر آن، نتایج نظرخواهی سال گذشته و استقبالی که از این نشریه در غرفه دانشگاه در پانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران شد، نشانه‌های دیگری از نیاز به تداوم فعالیت نشریه است. چنین استقبالی بهترین هدیه برای دست‌اندرکاران این نشریه می‌باشد. از آنجایی که بهبود کیفیت نشریه مورد نظر است، در سال جاری نیز نیاز به نظرات شما در مورد کیفیت این نشریه است. فرم نظرخواهی مربوطه به پیوست این شماره می‌باشد. اما، یکی از هدیه‌های ما به شما در آغاز سال سوم، انتشار این نشریه به شکل الکترونیکی و همزمان با نمونه چاپی آن است.

مزایای انتشار الکترونیکی نشریه اطلاع‌رسانی و اطلاع‌یابی

همان‌طور که مطلع هستید، نشانیهای زیادی از سایت‌های سودمند در مقاله‌های هر شماره از نشریه وجود دارد که استفاده‌کننده را به محل آن سایت‌ها در اینترنت ارجاع می‌دهد. تایپ این نشانه‌ها در محل مربوطه در مرورگرها (توسط کاربران) احتمال اشتباه را به دنبال دارد و وقتگیر است. از جمله مزیت‌های نمونه الکترونیکی نشریه پیوند مستقیم بین نشانیها و سایت‌های مربوطه در اینترنت است. از دیگر مزایا، عدم نیاز به حمل نشریه با خود از محل کار به منزل یا از منزل به محل کار است. در صورت اتصال کامپیوتر شما به اینترنت، با ورود به سایت کتابخانه مرکزی، در قسمت Publication می‌توانید کلیه شماره‌های نشریه را به صورت الکترونیکی در دسترس داشته باشید. مزیت دیگر نشریه الکترونیکی دسترسی به همه شماره‌های آن در یک جا است (تلاش می‌شود شماره‌های گذشته نیز به این مجموعه اضافه شود).

از دیگر هدیه‌های ما، نمایه دو ساله نشریه “تازه‌های اطلاع‌رسانی و مهارت‌های اطلاع‌یابی” است. استفاده از این نمایه در وقت شما در جستجوی یکی از مقاله‌های مورد نیاز صرفه‌جویی کرده و سرعت دسترسی به مطالب را افزایش می‌دهد. گرچه این نمایه به صورت چاپی به پیوست نشریه شماره ۱۰ است، ولی به تنهایی در سایت کتابخانه مرکزی و قسمت مربوطه قابل دسترس بوده و تلاش می‌شود بین موضوع مورد نظر و نشریه مربوطه پیوند برقرار شود.

پس از دو سال تلاش لازم است تشکر و سپاس خود را از شما که با استفاده از این نشریه اعتبار و ارزش بیشتری به آن بخشیدید و نیز همکاران محترم نشریه، به شرح زیر که بدون تلاش و همکاری آنها نشریه دو سال موفق را پشت سر نمی‌گذاشت، اعلام دارم:

- شورای انتشارات کتابخانه مرکزی،
- جناب آقای دکتر رحمت‌ا... فتاحی سردبیر محترم نشریه،
- جناب آقای درویش مدیر محترم نشریه،
- سرکار خانم معصومه صالح‌حرفر تایپ مقاله‌ها و صفحه‌آرایی،
- تهیه‌کنندگان مقاله‌ها نفیسه‌دری‌فر، زهره عباسی، فاطمه هراتیان، فریده‌فرجامی، ثریا ضیائی، محمدعلی خاکساری، رحمت‌ا... فتاحی، و سهراب درویش.

مهری پریخ
مسئول نشریه

(۱) مهری پریخ: مسئول نشریه تازه‌های اطلاع‌رسانی و اطلاع‌یابی

از سایتهای "کمک به پژوهش" استفاده کنید...^۱

انجام هر پژوهش، چه به صورت طرح پژوهشی و چه در قالب پایان‌نامه، شامل یک فرایند مشخص می‌باشد. شناخت مراحل مختلف این فرایند، چگونگی انجام درست هر مرحله، شیوه به دست آوردن اطلاعات مورد نیاز هر بخش از پژوهش و چگونگی نوشتن گزارش طرح یا پایان‌نامه همگی از عوامل مؤثر در اجرای موفق پژوهشهای دانشگاهی به شمار می‌روند. خوشبختانه، اطلاعات و امکانات زیادی در این زمینه در اینترنت و به صورت چاپی وجود دارد که به راحتی قابل دسترس است. بسیاری از سایتهای دانشگاهها و کتابخانه‌ها امکانات موردنیاز اعضای هیأت علمی و دانشجویان را گردآوری کرده و در اختیار آنها قرار می‌دهند. فقط کافی است اصطلاحهایی چون Writing research report; How to do research; Research steps; Research help و مانند آنها را در موتورهای جستجو وارد کنید تا سایتهای موردنظر بازیابی شود. همچنین، می‌توانید همین اطلاعات را در سایت دانشگاهها و کتابخانه‌ها جستجو کنید. در هر مورد، افزون بر متن موجود، منابع دیگری نیز معرفی می‌شود. از جمله اطلاعاتی که در سایتهای قابل دسترس است به شرح زیر می‌باشد:

مراحل مختلف انجام یک پژوهش

- ✓ جستجوی موضوع و مسأله پژوهش
- ✓ دسترسی به انواع پایگاههای اطلاعاتی (سیاهه منابع کتابخانه‌ها - سیاهه مقاله محله‌ها - سیاهه نمایه‌نامه‌ها و چکیده‌نامه‌ها - سیاهه پایان‌نامه‌ها و...)
- ✓ شیوه جستجوی اطلاعات در پایگاههای اطلاعاتی و اینترنت
- ✓ شیوه نگارش "پیشینه پژوهش و مرور نوشتارها"
- ✓ شیوه نگارش گزارش پژوهش و پایان‌نامه (از جمله فهرست مطالب، رسم‌الخط و آئین نگارش، جدولها و نمودارها و...)
- ✓ شیوه استناد به منابع و مآخذ به صورت زیرنویس و در انتهای متن

(۱) رحمت‌الله فتاحی: دانشیار گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی

نگارش "پیشینه پژوهش و مرور نوشتارها" با استفاده از منابع اطلاعاتی (در کتابخانه و اینترنت)^۱

یکی از نخستین قدمها برای انجام یک پژوهش، بررسی و مرور پیشینه پژوهش، یعنی مطالعه آثار مشابه و مرتبط با موضوع موردنظر می باشد. هدفهای نگارش پیشینه پژوهش عبارتند از:

- ۱) نشان دادن آثار و پژوهشهایی که تا کنون در یک موضوع منتشر شده است،
- ۲) جستجوی مسأله و موضوع خاص پژوهش با استفاده از مطالعه آثار مشابه،
- ۳) جلوگیری از انجام پژوهشهای تکراری،
- ۴) یافتن روش تحقیق مناسب و نیز شیوه گردآوری اطلاعات،
- ۵) پی بردن به روند رشد و تحول یک پدیده،
- ۶) اثبات این ادعا که نگارنده پژوهشهای پیشین و نظریه‌های موجود را مطالعه نموده و بر نوشتار آن حوزه مسلط است و
- ۷) شناسایی فضاهای خالی در تحقیقات.

هر چه این مرحله به شکلی اصولی‌تر و قوی‌تر صورت گیرد، به انجام بهتر و کیفی‌تر تحقیق بیشتر کمک خواهد کرد. به عبارت دیگر، پیشینه پژوهش، بیانگر تفکر تحلیلی و انتقادی پژوهشگر و نشان‌دهنده دانشی است که وی بدان رسیده است. این امر در حوزه‌های علوم انسانی و اجتماعی از اهمیت بیشتری برخوردار می‌باشد. نگارش پیشینه پژوهش و مرور نوشتارها بدون مراجعه به منابع اطلاعاتی در کتابخانه و یا اینترنت امکان‌پذیر نیست. در کتابخانه‌ها و یا در اینترنت امکاناتی چون انواع فهرستها و پایگاههای اطلاعاتی وجود دارد که از طریق آنها می‌توان کتابها و مقاله‌های مرتبط با موضوع موردنظر را بازیابی کرده و مورد مطالعه قرار داد. حتی در مورد شیوه نگارش و تدوین پیشینه پژوهشی می‌توان منابع و مطالبی را بازیابی کرد. برای مثال، مقاله زیر برای مطالعه پیشنهاد می‌شود:

رحمت‌الله فتاحی و مهری پریخ "رهنمودهایی برای نگارش مرور نوشتارها و پیشینه پژوهش در حوزه‌های علوم انسانی و اجتماعی" فصلنامه علمی پژوهشی علوم انسانی دانشگاه الزهراء، سال هشتم، شماره ۲۸ (زمستان ۱۳۷۷): ۶۲-۸۲.

نسخه‌هایی از این مقاله در کتابخانه مرکزی و نیز کتابخانه دانشکده علوم تربیتی (بخش ادواریها) قابل دسترس است.

با عبارتی چون Writing Literature Review می‌توان منابعی را در رابطه با چگونگی تهیه مرور نوشتار در پایگاههای مجلات و نیز اینترنت مورد جستجو قرار داد.

۱) رحمت‌الله فتاحی: دانشیار گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی

❶ برخی از مقاله‌های موجود در اینترنت که شیوه نگارش پیشینه پژوهش را ارائه می‌دهد

عبارتند از:

1. Introduction to literature review/University of Minnesota, 2000.
<http://edpa.coedd.umn.edu/ip/readings/introlit>

2. The Literature Review: a few tips in conducting it/University of Toronto, 2000.
<http://www.utoronto.ca/writing/litrev.htmltoronto,2000>

3. Perry, Chad. How to do PhD thesis, 2000.
<http://www.inc.org.uk/inc/news/occpaper/cpindex.html>

4. Writing a Literature review in health sciences and social work/University of Toronto Health Science Writing Center, 2000.
<http://www.utoronto.ca/hswritnig/litreview.html>

همچنین، می‌توان پیشینه‌های پژوهشی چاپ شده در موضوع موردنظر را با عبارت یاد شده و افزودن واژه یا عبارت مربوط به موضوعهای موردنیاز در پایگاههای مجلات یا در موتورهای جستجو بازیابی کرد. به طور مثال،

Modern drama Literature review / Linguistics Literature review /
Literature review / Globalization Literature review/ child psychology

با یافتن پیشینه پژوهشهای قبلی، شناسایی منابع اصلی تحقیق و مطالعه آنها در یک چارچوب مشخص سریعتر و آسانتر انجام می‌شود. در واقع، ضمن آنکه پژوهشگر صرفه‌جویی بسیاری در وقت خود می‌نماید، وی دانش و بینش بیشتری نسبت به موضوع موردنظر و افراد شاخص (هسته) آن حوزه کسب می‌کند. "پیشینه‌های پژوهش و مرور نوشتارها" از مهمترین منابع دانش به حساب می‌آیند. با مطالعه آنها می‌توانیم دانش خود را افزایش دهیم.

چند منبع چاپی نیز در سالهای اخیر تهیه شده است که برخی از آنها در کتابخانه مرکزی موجود

می باشد. مانند:

- ❶ Your research projects: a step-by-step guide for the first-time researcher/
William Bousmaha. London: Sage pub, 2001.
- ❷ How to write better essays. Greetham palgrave, 2001.
- ❸ Hand book of research design and social measurement. Edited by Delbert C.
Miller and Neil J. Salkind 6th Edition. California: Sage pub, 2002.

منابع آماری در اینترنت:^۱

منابع و راه‌های دسترسی به تازه‌ترین آمارها و شاخصهای اقتصادی، صنعتی، اجتماعی و غیره

هر ساله آمار و ارقام بسیاری در حوزه‌های موضوعی مختلف به صورت پراکنده در جهان تولید می‌شود که در تحقیقات، تصمیم‌گیریها و زمینه‌های مختلف اجتماعی - اقتصادی و... مورد استفاده قرار می‌گیرد. آمارنامه‌ها از جمله منابعی هستند که وظیفه خطیر گردآوری و تجزیه و تحلیل این اطلاعات پراکنده را به عهده داشته و دسترسی سریع و آسان به آنها را فراهم می‌کنند. این منابع به صورت چاپی و الکترونیکی توسط سازمانهای دولتی و غیر دولتی منتشر می‌شوند.^۲

”سازمان ملل متحد“ یکی از مراکزی است که آمارنامه‌های مختلفی را به شکل چاپی و الکترونیکی با گستره جهانی تولید می‌کند. از جمله این آمارنامه‌ها می‌توان سالنامه آماری ملل متحد و سالنامه آماری صنعت را نام برد.

”سالنامه آماری یونسکو“ یکی از منابع آماری جهانی است که حاوی آمار و ارقام در زمینه‌های

فرهنگ، آموزش و پرورش، کتابخانه‌ها، تولید کتاب در کشورهای مختلف و... است و از ابزارهای مهم در امر تحقیق و پژوهش محسوب می‌شود. نشانی این سالنامه عبارت است از:

www.uis.unesco.org/en/stats/stats0.htm

بخشی از وب سایت سازمان ملل به پایگاههای اطلاعاتی از جمله پایگاههای آماری به نشانی www.un.org/databases/index.html اختصاص داده شده است. فهرستی از منابع آماری با انتخاب گزینه statistics & indicators ظاهر می‌شود. برخی از این منابع آماری تنها برای افرادی که هزینه اشتراک سالانه پرداخت می‌کنند قابل دسترس است. بولتن آماری که در حوزه اقتصاد به صورت ماهانه منتشر می‌شود به شکل رایگان در دسترس است. کافی است با انتخاب گزینه Monthly Bulletin of Statistics Sample، از ستون سمت چپ data selection را برگزینید. آنگاه، موضوع و کشور موردنظر خود را انتخاب کرده و سپس کلید Get data را بزنید تا اطلاعات لازم را مشاهده کنید. با انتخاب گزینه data note توضیحاتی راجع به داده‌های بازیابی شده در اختیار شما قرار می‌گیرد.

(۱) نفیسه دری فر: کارشناس ارشد کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی

(۲) کتابخانه مرکزی برخی از سالنامه‌های سازمان ملل متحد، یونسکو، مرکز آمار ایران را به صورت چاپی نیز در اختیار دارد.

”چکیده آماری ایالات متحده“، آمارنامه دیگری است که حاوی اطلاعات آماری در زمینه‌های علوم اجتماعی، سیاسی، اقتصادی ایالات متحده آمریکا است. همچنین، اطلاعات گزیده‌ای از دیگر کشورها را در بردارد. این منبع به شکل الکترونیکی به نشانی زیر در اینترنت قابل دسترس است www.census.gov/stat_abstract

اطلاعات موجود در آن شامل اطلاعات منابع دولتی و غیر دولتی است. این سایت از بخشهای مختلفی تشکیل شده و هر بخش به موضوع خاصی اختصاص دارد. در مقابل هر موضوع، شماره جدولهایی که حاوی آمار و اطلاعات آن بخش می‌باشد، قرار گرفته است. کافی است شماره جدول مورد نظر را انتخاب نموده تا به اطلاعات مربوطه دسترسی پیدا کنید. اطلاعات آماری موجود در این منبع مربوط به فاصله زمانی سالهای ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۱ می‌باشد. همچنین، می‌توان موضوع مورد نظر خود را از نمایه الفبایی آن انتخاب و جستجو کرد.

♦ ”مرکز آموزش و پژوهش علوم اجتماعی، اقتصادی و آماری کشورهای اسلامی (SESRTCIS)“ یکی از بخشهای ”سازمان کنفرانس اسلامی“ است که با نشانی اینترنتی www.sesrtcic.org قابل دسترس می‌باشد. آمارهای مربوطه در بخشهای زیر ارائه شده است:

(۱) **statistics**: ستون سمت چپ صفحه اول سایت، دارای زیر مجموعه‌هایی می‌باشد که با انتخاب اولین گزینه تحت عنوان **country wise data** می‌توان انواع اطلاعات را بر اساس کشور مورد نظر خود جستجو کرد. از طریق گزینه **Indicator data**، می‌توان انواع اطلاعات را بر اساس یکی از شاخصهای مورد نظر جستجو کرد.

(۲) **chart**: در این قسمت می‌توان اطلاعات مورد نظر را در نمودارهایی بر اساس شاخصهای اصلی جمعیت، آموزش و کشاورزی مشاهده نمود.

(۳) **National Statistical Organizations**: در این قسمت اطلاعات آماری سازمانهای ملی کشورهای عضو کنفرانس اسلامی آمده است. این اطلاعات شامل: نام کشور، نام سازمان، نام مدیر یا مسؤول سازمان، نشانی، تلفن، نمابر، نشانی وب سایت و پست الکترونیکی سازمان می‌باشد.

(۴) **Roster of Statistics Experts**: در این قسمت سیاهه‌ای از نام کارشناسان آمار در کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی را مشاهده می‌کنید. اطلاعات موجود در آن شامل نام کارشناس، سمت، سازمان محل اشتغال، کشور، نشانی پست الکترونیکی، تلفن و نمابر (در صورت وجود) است. چنانچه مایل باشید، می‌توانید از طریق پر کردن فرمی در سایت، نام خود را به این سیاهه اضافه کنید.

”سالنامه آماری ایران“ مجموعه‌ای متنوع از آمارهای رسمی است که به طور سالانه منتشر می‌شود، این سالنامه توسط مرکز آمار ایران به صورت چاپی و الکترونیکی منتشر می‌شود. سایت این مرکز با نشانی www.sci.or.ir قابل دسترس است. مرکز آمار ایران وظایف مختلفی از جمله گردآوری

اطلاعات در حوزه‌های اجتماعی و اقتصادی و آماده نمودن اطلاعات مورد نیاز برای برنامه‌ریزی توسعه کشور، تجزیه و تحلیل و انتشار داده‌های آماری به دست آمده از پژوهش‌ها و... را به عهده دارد. سالنامه آماری ایران شامل ۵۱۹ جدول است و موضوعهای آن در ۲۲ بخش و بر اساس دسته‌بندی بین‌المللی ارائه شده است که شامل بخشهای مربوط به زمین، آب و هوا، جمعیت، نیروی انسانی، کشاورزی، تجارت، حمل و نقل، ارتباطات و... است.

این سالنامه به زبان انگلیسی و فارسی تولید می‌شود و جدیدترین اطلاعات آماری موجود بر روی سایت مربوط به سال ۱۳۷۸ است و نمایه جداول و نمودارهای آن قابل دسترس است. چنانچه قسمت انتشارات این سایت را انتخاب کنید، سیاه‌ای از انتشارات تولید شده توسط این مرکز را می‌توانید مشاهده نمایید. نسخه چاپی سالنامه آماری ایران به شماره راهنمای ۲۴س/ ۱۸۶۲ HA در بخش مرجع برخی کتابخانه‌های دانشگاه وجود دارد.

“مراکز آماری جهان” چنانچه در جستجوی سایت یک مرکز آمار در کشوری معین هستید، می‌توانید از طریق نشانی زیر آن را پیدا کنید:

[www.census.gov/main
www/stat_int.html](http://www.census.gov/main/www/stat_int.html)

این راهنما پیوند میان مراکز آماری اکثر کشورها را در سطح بین‌المللی برقرار می‌کند. همچنین، در نشانی زیر مراکز آماری موجود در پنج قاره جهان دسته‌بندی شده و قابل مشاهده است.
<http://www.un.org/depts/unsd/gnatstat.htm>

سایتهای معرفی شده بالا، بخش کوچکی از منابع آماری موجود در جهان هستند. برای آشنایی و بهره‌مندی هر چه بیشتر از منابع آماری موجود در حوزه‌های مختلف می‌توانید از سایت زیر که به عنوان راهنمایی برای منابع آماری است، استفاده کنید.

<http://msass.cwru.edu/library/ref/stats>

راه دیگر برای دستیابی به منابع آماری، استفاده از سایت کتابخانه‌های دانشگاهی است. بسیاری از کتابخانه‌ها، به ویژه کتابخانه‌های دانشگاهی، انواع منابع مرجع، از جمله سالنامه‌ها و آمارنامه‌ها را دسته‌بندی نموده و در اختیار علاقمندان قرار می‌دهند. به عنوان مثال، سایتهای زیر را در این رابطه می‌توان معرفی کرد:

www.lii.org
www.tug_libraries.on.ca/referencetools/factsfigures.html

سایت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری^۱

این سایت، که از طریق مرورگر Internet Explorer با نشانی <http://www.mche.or.ir> فراخوانی می‌شود، به دو زبان فارسی و انگلیسی طراحی شده است. با انتخاب گزینه فارسی از صفحه اصلی، وارد صفحه اول سایت می‌شوید. در این صفحه توضیحاتی در مورد رسالت و وظایف این وزارتخانه بیان شده است. همچنین، در همین صفحه، در قسمتی به نام "تازه‌ها"، اخباری از تازه‌ترین فعالیتها و برنامه‌های وزارتخانه ارائه می‌شود. سایر اطلاعات سایت عبارت است از: خط‌مشی / دانشگاهها / موسسات وابسته / اخبار و تازه‌ها / سرویسها / بایگانی و تماسها.

با انتخاب گزینه "خط‌مشی" می‌توان درباره نظام آموزش عالی در ایران، سیاستها و اقدامات انجام شده، نمودار سازمانی و ارزیابی دانشگاههای خارجی اطلاعاتی کسب نمود. با انتخاب گزینه "دانشگاهها" از صفحه اصلی این سایت می‌توان به بانک اطلاعاتی دانشگاههای ایران که شامل مقطع و رشته آموزشی کلیه دانشگاههای ایران و اطلاعات آماری مربوطه است، دست یافت.

با انتخاب گزینه "مؤسسات وابسته" می‌توان به اطلاعات مربوط به مؤسسات وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری دسترسی پیدا کرد. نام هر کدام از مؤسسات به صفحه خانگی آن متصل است. از جمله این مؤسسات می‌توان به پژوهشگاه بین‌المللی زلزله‌شناسی، مرکز تحقیقات علمی، مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران اشاره نمود. از طریق گزینه "اخبار و تازه‌ها" از آخرین خبرهای حوزه این وزارتخانه و مؤسسات وابسته به آن مطلع می‌شوید. برای مثال، اطلاعیه‌های نمایشگاههای کتابی که وزارت علوم برگزار می‌نماید و یا اطلاعات مربوط به بعضی کنفرانسهای علمی و بین‌المللی و ... را می‌توان از این طریق بازیابی نمود. با انتخاب گزینه "سرویسها"، از صفحه اول این سایت، وارد صفحه‌ای جدید می‌شوید که در آن می‌توان مجموعه قوانین مرتبط با آموزش عالی را جستجو نمود، به این شکل که مجموعه قوانین مرتبط با آموزش عالی را انتخاب می‌کنیم، در صفحه جدید قسمتی برای جستجو در نظر گرفته شده است. در همین جا می‌توان کلمه یا عبارت مورد نظر، مانند نتایج کنکور را وارد نمود. در قسمت "بایگانی"، اطلاعاتی در زمینه فعالیتهای انجام شده در این وزارتخانه و سایت قبلی وزارت علوم نیز قابل دسترسی است. آخرین گزینه صفحه اصلی "تماسها" است که اطلاعات مربوط به نشانی پستی، تلفن و پست الکترونیکی در آن آمده است. در ضمن دفتر نظرات و پیشنهادهای نیز در این قسمت برای درج اظهارات بازدیدکنندگان از این سایت در نظر گرفته شده است.

(۱) فاطمه هراتیان: کارشناس کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی

معرفی برخی از سایتهای اسلامی

در وب سایت دانشکده الهیات و معارف اسلامی

به موازات پیشرفت سریع فناوری اطلاعات و افزایش منابع الکترونیکی در اینترنت و کاربرد آنها در کتابخانه‌ها و مراکز مختلف، کتابداران ناگزیرند بر سواد اطلاعاتی خود و کسب مهارت‌های لازم برای استفاده مطلوب از این ابزارهای الکترونیکی بیفزایند. اکنون، کتابخانه‌ها خدمات خود را تنها به مراجعان کتابخانه محدود نساخته، بلکه دامنه آن را گسترش داده و از طریق انتشار منابع چاپی و یا از طریق وب سایت خود، استفاده‌کنندگان و مراجعان را پیوسته از منابع جدید آگاه می‌سازند.

در این راستا، وب سایت کتابخانه دانشکده الهیات و معارف اسلامی به ابتکار یکی از کتابداران علاقمند آن کتابخانه (آقای محمود اعتضادی) طراحی شده است. این سایت می‌تواند الگویی برای سایر کتابخانه‌های دانشگاهی باشد تا آنها نیز بتوانند نقش ارزنده خود را که ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی برای اعضای هیأت علمی و دانشجویان می‌باشد، ایفا نمایند. از این طریق، خدمات کتابخانه‌ها از طریق وب سایت آنها به خارج از محیط کتابخانه نیز ارائه می‌شود تا استفاده‌کنندگان از راه دور به اطلاعات مورد نیاز خود دسترسی پیدا کنند.

در سایت کتابخانه دانشکده الهیات و معارف اسلامی تلاش شده است تا منابع الکترونیکی قابل دسترس در موضوعهای مختلف اسلامی دسته‌بندی شده و در اختیار کاربران قرار گیرد. با بررسی این اطلاعات می‌توان دانش لازم در مورد گستره اطلاعات الکترونیکی قابل دسترس در زمینه علوم اسلامی را به دست آورد. در صفحه اصلی، اطلاعات مربوط به کتابخانه و دانشکده در بخش‌های "رشته‌های تحصیلی دانشکده"، "کتابخانه و منابع آن"، "حوزه‌های موضوعی" و "اعضای هیأت علمی" دسترس‌پذیر شده است.

اعضای هیأت علمی و دانشجویان می‌توانند پیشنهادهای خود را در مورد اضافه کردن سایتهای جدید و یا موضوعهای جدید به سایت کتابخانه دانشکده الهیات ارائه دهند تا از این طریق این دروازه اطلاعاتی همواره با توجه به نیازها و دیدگاه‌های کاربران روزآمد شود. نشانی این سایت عبارت است از: www.um.ac.ir/colleges/theology/sites/theology/

ایجاد وب سایت در کتابخانه‌های دانشکده‌ای ضرورتی انکارناپذیر است و چنانچه اطلاعات آنها روزآمد باشد، اعضای هیأت علمی، دانشجویان و مراجعان می‌توانند در جریان جدیدترین رویدادها و تحولات آن دانشکده و افزوده شدن تازه‌ترین منابع اطلاعاتی به کتابخانه قرار گیرند و تهیه سازماندهی اطلاعات این سایتهای را معمولا کتابداران و اطلاع‌رسانان بر عهده دارند. به این ترتیب، آنها نقش مهمی در ارائه خدمات آموزشی و پژوهشی بر عهده دارند.

دسترسی بهتر به اطلاعات و دانش با استفاده از دروازه‌های اطلاعاتی (Gateways) و کتابخانه‌های مجازی (Virtual Libraries)

با توجه به حجم روزافزون اطلاعات در اینترنت، توجه استفاده‌کنندگان از منابع اینترنتی را به کیفیت اطلاعات بازیابی شده جلب می‌کند. در حال حاضر، دروازه‌های اطلاعاتی (gateways) و کتابخانه‌های مجازی (virtual libraries) تلاش می‌کنند مجموعه‌ای از منابع با کیفیت را در حوزه‌های موضوعی مختلف ارائه کنند. در این رابطه، نکته اصلی و قابل ذکر این است که در طراحی آنها متخصصان موضوعی و به ویژه کتابداران شرکت دارند و از مزایای مهم آنها پیروی از روشهای سازماندهی اطلاعات مورد استفاده در کتابخانه‌ها می‌باشد. به همین دلیل، اطلاعات بازیابی شده در یک حوزه موضوعی اطلاعاتی، به اصطلاح، غربال شده است که به روشی علمی و بر اساس الگوهای مشخص دسته‌بندی می‌شود. به عبارت دیگر، جستجو در دروازه‌های اطلاعاتی به صورتی هدایت شده انجام می‌پذیرد و شما با مشکل بازیابی اطلاعات بسیار زیاد، کمربط یا نامربوط مواجه نخواهید بود. به این ترتیب، ضمن آنکه در وقت شما صرفه‌جویی خواهد شد، تصویر بهتری از حوزه موضوعی موردنظر و نیز شاخه‌های فرعی آن و ارتباط میان آنها به شما ارائه می‌شود. در نتیجه، به فرایند افزایش دانش شما کمک بیشتری خواهد کرد. در این مقاله چند دروازه اطلاعاتی در حوزه‌های مختلف معرفی می‌شود:

1- The Social Science Information gateway (SOSIG)

<http://www.sosig.ac.uk>

این سایت شامل منابع ارزشمندی در حوزه علوم اجتماعی می‌باشد و توسط یکی از دانشگاه‌های انگلستان ایجاد

شده است.

2) The Bulletin Board for Libraries

www.bub/ac.uk

در این پایگاه می‌توانید موضوع موردنظر خود را به صورتی سازمان‌یافته دنبال کنید و به پایگاههای تخصصی در حوزه موضوعی موردنظر دسترسی پیدا کنید. این پایگاه تمام زمینه‌های علوم را شامل می‌شود.

3- The Internet Public Library

<http://www.ipl.org>

در این دروازه اطلاعاتی، می‌توانید منابع قابل دسترس در یک کتابخانه عمومی از قبیل منابع مرجع، منابع ادبی، نقدهای ادبی، مجلات تمام متن و... را پیدا کنید.

4- Librarians Index to the Internet

www.lii.org

در این دروازه اطلاعاتی نیز به موضوعهای مختلف به صورت سازمان‌یافته دسترسی پیدا می‌کنید.

5- Central Library

<http://c-library.um.ac.ir>

در سایت کتابخانه مرکزی دانشگاه فردوسی مشهد با انتخاب Favorite links به بسیاری از اطلاعات دسته‌بندی شده در اینترنت دسترسی پیدا خواهید کرد.^۱

6- The Virtual Library

<http://vlib.org>

این کتابخانه مجازی منبع ارزشمندی برای دسترسی به اطلاعات در کلیه شاخه‌های علوم می‌باشد.

امروزه، تعداد این دروازه‌های اطلاعاتی و کتابخانه‌های مجازی در حال افزایش است و شما می‌توانید اطلاعاتی از این دروازه‌های اطلاعاتی را در سایت زیر مشاهده کنید.

www.clearinghouse.net

افزون بر آن، با یک جستجوی ساده در موتور جستجوی Google و ترکیب کلمه Gateways با موضوع مورد نظر خود به بسیاری از آنها می‌توانید دسترسی یابید، برای مثال، عبارت "Agriculture Gateways" دروازه‌های اطلاعاتی در حوزه کشاورزی را برای شما بازیابی خواهد کرد.

(۱) در سایت جدید کتابخانه مرکزی، که به زودی به اتمام خواهد رسید، اطلاعات علمی بیشتری متناسب با رشته‌های مورد توجه دانشگاه‌ها قابل دسترس خواهد بود.

فهرست مقاله‌ها و مطالب شماره‌های گذشته^۱

سرمقاله:

- آشنایی با روش‌های اطلاع‌یابی، گام نخست در بهبود آموزش و پژوهش در عصر رقابت (شماره ۲، شهریور ۷۹)
- ارزیابی تازه‌های اطلاع‌رسانی و اطلاع‌یابی از نگاه شما (شماره ۴، اسفند ۷۹)
- از اطلاعات به دانش (شماره ۹، دی ۸۰)
- برای استفاده بهتر از اینترنت شیوه جستجوی خود را بهبود بخشیم (شماره ۵، اردیبهشت ۸۰)
- برترین جلوه‌گاه خرد (شماره ویژه هفته کتاب آبان ۷۹)
- خودآموزی و مطالعه مستقل: ضرورتی اجتناب‌ناپذیر برای بهره‌گیری از محیط اطلاعاتی (شماره ۳، دی ۷۹)
- فعالیتی نو (شماره ۱، تیر ۷۹)
- لزم دانش‌افزایی پیرامون ارزیابی منابع اینترنتی (شماره ۶، تیر ۸۰)
- هفته کتاب ارج‌گذاری به معرفت بشری (شماره ۸، ویژه هفته کتاب ۸۰)

گزارش:

- آشنایی با خدمات ویژه کتابخانه مرکزی (شماره ۱، تیر ۷۹) ص ۲
- ارزیابی نشریه اطلاع‌رسانی و اطلاع‌یابی از نگاه استفاده‌کنندگان (شماره ۶، تیر ۸۰) ص ۲
- انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد در سال ۱۳۷۹ (شماره ۳، دی ۷۹) ص ۱۳
- انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد در سال ۱۳۸۰ (شماره ۹، دی ۸۰) ص ۱۳
- رویدادهای تازه (شماره ۴، اسفند ۷۹) ص ۸
- سهم دانشگاه فردوسی برای تهیه منابع از چهاردهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب (شماره ۶، تیر ۸۰) ص ۱۰
- فهرست مقالات و مطلب شماره‌های گذشته (شماره ۴، اسفند ۷۹) ص ۱۵
- گزارشی از طرح‌های پژوهشی به تصویب رسیده در سال ۷۹ (شماره ۶، تیر ۸۰) ص ۱۱
- گزارشی از نمایشگاه کتاب (شماره ۱، تیر ۷۹) ص ۱۰
- نمایشگاه کتاب: محفلی برا آشنایی با تازه‌های جهان دانش (شماره ویژه هفته کتاب، آبان ۷۹) ص ۶

کتابفروشیها و ناشران

- آشنایی با سایت الکترونیکی کتاب آمازون (شماره ۲، شهریور ۷۹) ص ۳
- اشاره‌ای به کتابها و کتابفروشیهای الکترونیکی در اینترنت (شماره ویژه هفته کتاب، آبان ۷۹) ص ۲
- دسترسی به دنیای کتاب در اینترنت (شماره ویژه هفته کتاب، آبان ۷۹) ص ۸
- ناشران داخلی در اینترنت (شماره ۸، ویژه هفته کتاب ۸۰) ص ۷
- معرفی سایت کتابهای الکترونیکی Alex (ویژه هفته کتاب آبان ۷۹) ص ۴

مجله‌ها و مقاله‌های علمی

- معرفی سایت پژوهشی Research paper (شماره ۲، شهریور ۷۹) ص ۷
- سایت New jour دروازه‌ای به دنیای مجلات الکترونیکی (شماره ۴، اسفند ۷۹) ص ۱۴
- دسترسی رایگان به مقالات از طریق سایت Find articles (شماره ۷، شهریور ۸۰) ص ۲

منابع مرجع

- آشنایی با کتابهای اطلاع‌رسانی (شماره ۷، شهریور ۸۰) ص ۱۴
- با منابع مرجع الکترونیکی فارسی و عربی آشنا شوید (شماره ۱، تیر ۷۹) ص ۹
- دایره‌المعارفهای اینترنتی (شماره ۲، شهریور ۷۹) ص ۱۲
- دسترسی به بورسها و فرصتهای پژوهشی در سطح جهان (شماره ۷، شهریور ۸۰) ص ۱۰
- دسترسی به سرگذشتنامه‌های اینترنتی: اقیانوسی از اطلاعات درباره بزرگان علم و اندیشه (شماره ۳، دی ۷۹) ص ۴
- دسترسی به متن پایان‌نامه‌ها در اینترنت (شماره ۶، تیر ۸۰) ص ۵
- دسترسی به میراث بشری از طریق کتابشناسیهای ملی در اینترنت (شماره ۸، ویژه هفته کتاب ۸۰) ص ۹
- شیوه استناد به منابع اینترنتی (شماره ۶، تیر ۸۰) ص ۸
- فهرست ابن ندیم (شماره ویژه هفته کتاب، آبان ۷۹) ص ۵
- کتابشناسی ملی ایران از چاپی تا رایانه‌ای (شماره ویژه هفته کتاب، آبان ۷۹) ص ۱۰
- کتابهای مرجع در اینترنت (شماره ۸، ویژه هفته کتاب ۸۰) ص ۴
- معرفی بروشورها و کتابچه‌های آموزشی کتابخانه مرکزی (شماره ۴، اسفند ۷۹) ص ۱۰
- منابع جدید مرجع در کتابخانه‌های دانشگاه (۵، اردیبهشت ۸۰) ص ۱۳
- منابع مرجع جدید در کتابخانه‌های دانشگاه (شماره ۳، دی ۷۹) ص ۱۳
- واژه‌نامه‌های اینترنتی (شماره ۱، تیر ۷۹) ص ۷
- وضعیت انتشار کتاب در جهان به روایت آمار (شماره ۸، ویژه هفته کتاب ۸۰) ص ۱۴

سایتهای معرفی شده

- سایتهای نقد و بررسی

- آشنایی با برخی از منابع چاپی و الکترونیکی در زمینه نقد ادبی (شماره ۴، اسفند ۷۹) ص ۴
- آشنایی با سایتهای نقد و بررسی آثار (شماره ۸، ویژه هفته کتاب ۸۰) ص ۲

- سایتهای ایرانی و سایتهای درباره ایران

- آشنایی با سایت مرکز اطلاعات و مدارک علمی ایران (شماره ۷، شهریور ۸۰) ص ۹
- ایران در اینترنت: معرفی چند سایت درباره ایران (شماره ۵، اردیبهشت ۸۰) ص ۲
- شبکه فرهنگ: دروازه‌ای جهت دسترسی به اخبار و اطلاعات فرهنگی (شماره ۸، ویژه هفته کتاب ۸۰) ص ۱۱

- سایت کنفرانسها

- دستیابی به اطلاعات کنفرانسها در اینترنت (شماره ۵، اردیبهشت ۸۰) ص ۹

- دیگر سایتهای

- آشنایی با نویسندگان و آثار آنها از طریق اینترنت (شماره ۸، ویژه هفته کتاب ۸۰) ص ۱۰
- امکان آموزش از راه دور (شماره ۸، ویژه هفته کتاب ۸۰) ص ۱۳
- انجمنهای علمی و حرفه‌ای کشاورزی در اینترنت (شماره ۲، شهریور ۷۹) ص ۱۱
- دسترسی به شاهکار متون ادب فارسی در اینترنت (شماره ۷، شهریور ۸۰) ص ۱۱
- نشانی سایتهای برگزیده در اینترنت (شماره ۲، شهریور ۷۹) ص ۱۴
- نگران ترجمه مطلبی که از اینترنت بازیابی می‌کنید نباشید (شماره ۹، دی ۸۰) ص ۹

منابع کتابخانه مرکزی

- دسترسی به متن مقاله‌های علمی از طریق شبکه کتابخانه مرکزی (شماره ۷، شهریور ۸۰) ص ۵

- شیوه جستجو از راه دور در فهرست کتابخانه های دانشگاه فردوسی از طریق وب (شماره ۴، اسفند ۷۹) ص ۶
- فهرست رایانه ای کتابخانه (شماره ۳، دی ۷۹) ص ۶
- DLIS: سیستم دسترسی به پایگاه های اطلاعات کتابشناختی مقاله های علمی منتشر شده (شماره ۴، اسفند ۷۹) ص ۲
- دسترسى به ۳۵ پایگاه اطلاعات علمی از طریق شبکه کتابخانه مرکزی (شماره ۳، دی ۷۹) ص ۲
- سبانه پایگاه های مقاله های محله های علمی لاتین قابل دسترس از شبکه دانشگاه فردوسی (شماره ۶، تیر ۸۰) ص ۱۳
- شبکه رزنت و اطلاعات علمی دسترس پذیر از طریق آن (شماره ۵، اردیبهشت ۸۰) ص ۷
- صفحه اینترنتی کتابخانه مرکزی، دروازه ورود به دنیای اطلاعات (شماره ۱، تیر ۷۹) ص ۳
- معرفی سایت اینترنتی کتابخانه مرکزی (شماره ۲، شهریور ۷۹) ص ۲

مهارت های جستجو در اینترنت

- جستجو در اینترنت (۳): جستجوی پیشرفته نیز ساده است (شماره ۵، اردیبهشت ۸۰) ص ۴
- جستجو در وب بسیار ساده است، شروع کنید! (شماره ۱، تیر ۷۹) ص ۴
- جستجو در وب، چگونه می توانید جستجوی موفق تری داشته باشید (شماره ۹، دی ۸۰) ص ۶
- جستجو در وب مهارت های جستجوی تخصصی در وب (شماره ۷، شهریور ۸۰) ص ۳
- چگونه عضو گروه های خبری شویم (شماره ۱، تیر ۷۹) ص ۶
- در وقت خود صرفه جویی کنید، چگونه می توان چندین صفحه را همزمان فراخوانی کرد (شماره ۴، اسفند ۷۹) ص ۱۳
- دسترسى به اطلاعات و دانش تخصصی در وب سایت دانشکده ها و گروه های آموزشی... (شماره ۹، دی ۸۰) ص ۲
- دستیابی به گروه های بحث الکترونیکی در موضوع های گوناگون (شماره ۲، شهریور ۷۹) ص ۴
- ضرورت ارزیابی منابع اینترنتی و معیارهایی برای آن (شماره ۶، تیر ۸۰) ص ۴

اینترنت، کلیات

- آشنایی با برخی واژه های اینترنت (شماره ۳، دی ۷۹) ص ۱۰
- ارسال فایل از طریق پست الکترونیکی بسیار ساده است (شماره ۹، دی ۸۰) ص ۱۲
- اشتراک پست الکترونیکی رایگان در وب بسیار ساده است (شماره ۹، دی ۸۰) ص ۴
- با مرورگرهای وب آشنا شوید (شماره ۳، دی ۷۹) ص ۱۲
- چگونه اطلاعات صفحه یا سابنی را برای دیگران ارسال کنیم (شماره ۷، شهریور ۸۰) ص ۷
- شود نشان گذاری و ثبت سابهای اینترنت برای استفاده های بعدی (شماره ۲، شهریور ۷۹) ص ۵

موتور های جستجو

- جستجو در وب (۲): آشنایی با موتور جستجوی باهو (شماره ۲، شهریور ۷۹) ص ۸
- راه های جستجو در وب، کدام نوع موتور جستجو برای شما مناسبتر است؟ (شماره ۳، دی ۷۹) ص ۸
- سایت Search IQ راهی برای شناسایی انواع موتور های جستجو (شماره ۹، دی ۸۰) ص ۱۱
- معرفی امکانات جدید موتور Google (شماره ۵، اردیبهشت ۸۰) ص ۱۰
- معرفی یک موتور جستجوی جدید و فوی Althesites (شماره ۷، شهریور ۸۰) ص ۱۳
- مقایسه کارایی موتور های جستجو (شماره ۵، اردیبهشت ۸۰) ص ۱۱

منابع اسلامی

- کتابخانه مطالعات اسلامی دانشگاه مک گیل کانادا (شماره ۲، شهریور ۷۹) ص ۱۰
- معرفی سایت های ناشران و کتاب فروشان اسلامی در اینترنت (شماره ۸، هفته کتاب ۸۰) ص ۶
- منابع اسلام شناسی در اینترنت (شماره ۶، تیر ۸۰) ص ۷

- شبهه جستجو از راه دور در فهرست کتابخانه های دانشگاه فردوسی از طریق وب (شماره ۴، اسفند ۷۹) ص ۶
- فهرست رایانه ای کتابخانه (شماره ۳، دی ۷۹) ص ۶
- DLIS:** سیستم دسترسی به پایگاه های اطلاعات کتابشناختی مقاله های علمی منتشر شده (شماره ۴، اسفند ۷۹) ص ۲
- دسترسى به ۳۵ پایگاه اطلاعات علمی از طریق شبکه کتابخانه مرکزی (شماره ۳، دی ۷۹) ص ۲
- سیاهه پایگاه های مقاله های مجله های علمی لاتین قابل دسترسی از شبکه دانشگاه فردوسی (شماره ۶، تیر ۸۰) ص ۱۳
- شکله رزت و اطلاعات علمی دسترسی پذیر از طریق آن (شماره ۵، اردیبهشت ۸۰) ص ۷
- صفحه اینترنتی کتابخانه مرکزی، دروازه ورود به دنیای اطلاعات (شماره ۱، تیر ۷۹) ص ۳
- معرفی سایت اینترنتی کتابخانه مرکزی (شماره ۲، شهریور ۷۹) ص ۲

مهارت های جستجو در اینترنت

- جستجو در اینترنت (۳): جستجوی پیشرفته نیز ساده است (شماره ۵، اردیبهشت ۸۰) ص ۴
- جستجو در وب بسیار ساده است، شروع کنید! (شماره ۱، تیر ۷۹) ص ۴
- جستجو در وب، چگونه می توانید جستجوی موفق تری داشته باشید (شماره ۹، دی ۸۰) ص ۶
- جستجو در وب: مهارت های جستجوی تخصصی در وب (شماره ۷، شهریور ۸۰) ص ۳
- چگونه عضو گروه های خبری شویم (شماره ۱، تیر ۷۹) ص ۶
- در وقت خود صرفه جویی کنید. چگونه می توان چندین صفحه را همزمان فراخوانی کرد (شماره ۴، اسفند ۷۹) ص ۱۳
- دسترسى به اطلاعات و دانش تخصصی در وب سایت دانشکده ها و گروه های آموزشی (شماره ۹، دی ۸۰) ص ۲
- دستیابی به گروه های بحث الکترونیکی در موضوع های گوناگون (شماره ۲، شهریور ۷۹) ص ۴
- ضرورت ارزیابی منابع اینترنتی و معیارهایی برای آن (شماره ۶، تیر ۸۰) ص ۴

اینترنت کلیات

- آشنایی با برخی واژه های اینترنت (شماره ۳، دی ۷۹) ص ۱۰
- ارسال فایل از طریق پست الکترونیکی بسیار ساده است (شماره ۹، دی ۸۰) ص ۱۲
- اشتراک پست الکترونیکی رایگان در وب بسیار ساده است (شماره ۹، دی ۸۰) ص ۴
- با مرورگرهای وب آشنا شوید (شماره ۳، دی ۷۹) ص ۱۲
- چگونه اطلاعات صفحه یا سایتی را برای دیگران ارسال کنیم (شماره ۷، شهریور ۸۰) ص ۷
- شبهه نشان گذاری و ثبت سایت های اینترنت برای استفاده های بعدی (شماره ۲، شهریور ۷۹) ص ۵

موتورهای جستجو

- جستجو در وب (۲) آشنایی با موتور جستجوی یا هو (شماره ۲، شهریور ۷۹) ص ۸
- راه های جستجو در وب کدام نوع موتور جستجو برای شما مناسبتر است؟ (شماره ۳، دی ۷۹) ص ۸
- سایت Search IQ راهی برای شناسایی انواع موتورهای جستجو (شماره ۹، دی ۸۰) ص ۱۱
- معرفی امکانات جدید موتور Google (شماره ۵، اردیبهشت ۸۰) ص ۱۰
- معرفی یک موتور جستجوی جدید و فوی Althesites (شماره ۷، شهریور ۸۰) ص ۱۳
- مقایسه کارایی موتورهای جستجو (شماره ۵، اردیبهشت ۸۰) ص ۱۱

منابع اسلامی

- کتابخانه مطالعات اسلامی دانشگاه مک گیل کانادا (شماره ۲، شهریور ۷۹) ص ۱۰
- معرفی سایت های ناشران و کتاب فروشان اسلامی در اینترنت (شماره ۸، هفته کتاب ۸۰) ص ۶
- منابع اسلام شناسی در اینترنت (شماره ۶، تیر ۸۰) ص ۷